

Najvyšší súd
Slovenskej republiky

4 Obo/69/2013

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J.**, zastúpený advokátom **J.**, proti žalovanému **1./ M.** a žalovanému **2./ M.**, obaja zastúpení **A.**, o **určenie neplatnosti zmluvy**, o odvolaní **Š.** proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 18Cb/31/1998-1360 z 19. augusta 2013, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu Nitre č. k. 18Cb/31/1998-1360 z 19. augusta 2013 **p o t v r d z u j e.**

O d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením nepripustil, aby **Š.** vstúpil do konania ako vedľajší účastník na strane žalovaného 1/. Z odôvodnenia vyplýva, že v predmetnom konaní bol súdu dňa 02. 02. 2012 doručený návrh **Š.** (ďalej len navrhovateľa) na umožnenie vstupu do konania z dôvodu, že sa ho celé konanie dotýka a v čase konania bol konateľom a spoločníkom žalovaného 1/. Zo strany navrhovateľa bola súdu 06. 11. 2012 doručená opätovná žiadosť na umožnenie aktívneho vstupu do konania na strane žalovaného 1/, v ktorej uviedol, že v čase podania žaloby až do konca roka 2007, teda až do nezákonného exekuvovania jeho obchodného podielu bol spoločníkom a konateľom žalovaného 1/. Žiadal, aby mu bol umožnený vstup do konania ako vedľajšiemu účastníkovi z dôvodu, aby bol informovaný o všetkých úkonoch, ktoré budú v konaní prebiehať. Žalovaní 1/ a 2/ nesúhlasili so vstupom navrhovateľa do konania na strane žalovaného 1/. Tvrdili, že rovnako ako žalobca

uznal dlh v rozpore so záujmami žalovaného 1/ a pritom uprednostnil záujem iného spoločníka pred záujmami spoločnosti. Z konania navrhovateľa jednoznačne vyplýva, že jeho cieľom bolo poškodiť žalovaného 1/, pričom konal v zjavnom rozpore s § 135 ods. 1 Obchodného zákonníka, keďže uznal neexistujúci dlh. Podľa názoru žalovaných navrhovateľ nevstupuje do konania s cieľom, aby žalovaného 1/ podporil, nemá žiaden právny záujem na výsledku tohto konania, pričom vstupom do konania na strane žalovaného 1/ by neposilnil ani nemal záujem posilniť jeho postavenie v konaní. Súd posúdil návrh podľa ust. § 93 ods. 1, ods. 3 O. s. p. a dospel k záveru, že navrhovateľ nepreukázal právny záujem na výsledku sporu, a preto ho do konania na strane žalovaného 1/ ako vedľajšieho účastníka nepripustil. Konštatoval, že vedľajší účastník vystupuje v konaní vedľa účastníka hlavného a jeho účasť je možná len v sporových konaniach. Vedľajší účastník je v konaní treťou osobou, ktorá môže do konania kedykoľvek vstúpiť od okamihu jeho začatia až do vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu. Podmienkou vstupu tretej osoby ako vedľajšieho účastníka je jej právny záujem toho účastníka, ku ktorému pristupuje. Podľa názoru súdu právny záujem na výsledku sporu medzi dvoma či viacerými účastníkmi má ten, koho právne postavenie bude priaznivo či nepriaznivo ovplyvnené rozsudkom vydaným v tomto spore. Otázku, kedy pôjde o právny záujem tretej osoby je treba riešiť podľa práva hmotného. V tomto prípade navrhovateľ nemá žiaden právny záujem na výsledku tohto konania, pričom vstupom do konania na strane žalovaného 1/ by jeho postavenie neposilnil a nemal by ani záujem ho posilniť.

Proti uzneseniu podal odvolanie navrhovateľ Š. s odôvodnením, že súd prvého stupňa nesprávne posúdil daný stav veci. Tvrdil, že naliehavý právny záujem preukázal súdu rozsudkami súdov, z ktorých vyplýva, že zmluvy o prevode obchodného prevodu boli neplatné od začiatku, keďže zápisnica z valnej hromady z 24. 09. 1996, čo mala schváliť aj prevod obchodného podielu, bola neplatná od začiatku. Poukázal aj na neplatnosť zmluvy z 08. 07. 1997 o postúpení práv a prevzatí záväzkov, nakoľko takúto zmluvu o prevode môže schváliť len valná hromada, keď je uznášaniaschopná. Podpisom zmluvy o prevode práv a prevzatí záväzkov z 08. 07. 1997 bolo porušené ustanovenie spoločenskej zmluvy. Nesúhlasil so záverom súdu, že vstupom do konania by neposilnil postavenie žalovaného 1/, pretože podľa jeho názoru kto by mal mať väčší naliehavý právny záujem ako navrhovateľ a kto by viac posilnil postavenie žalovaného 1/, keďže medzi žalovaným 1/ a žalovaným 2/ je zjavný a nepopierateľný stret záujmov. Zmluvou o postúpení práv a prevzatí záväzkov z 08. 07. 1997 znemožnili účastníci zmluvy činnosť žalovaného 1/, a to šlo o vysoko bonitnú firmu. Účastníci zmluvy sú personálne prepojení, a preto nechcú, aby navrhovateľ aktívne

zastupoval žalovaného 1/. Ďalej tvrdil, že v čase prevodu majetku zo žalovaného 1/ na žalovaného 2/ bol navrhovateľ právoplatným konateľom a spoločníkom žalovaného 1/, a preto má naliehavý právny záujem na posilnení postavenia žalovaného 1/. Pokiaľ by zmluva o postúpení práv a prevzatí záväzkov bola súdom vyhlásená za neplatnú a majetok sa vrátil žalovanému 1/, ktorý by mohol vykonávať svoju činnosť, vyrovnávací podiel pre navrhovateľa by mal určite inú hodnotu. Zmluva o postúpení práv a prevzatí záväzkov bola v zmysle spoločenskej zmluvy neplatná. Poukázal tiež na rozpornosť tvrdení zástupcu žalovaného 1/ týkajúcich sa vzniku škody. V tejto súvislosti uviedol, že nemožno poukazovať na § 135 ods. 1 Obchodného zákonníka, pretože navrhovateľ v inkriminovanom čase zaslal účtovné doklady jednotlivým konateľom na adresy a tiež na adresu firmy, čo bolo v trestnom konaní na Okresnom súde Nové Zámky preukázané. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie zmenil a navrhovateľa ako vedľajšieho účastníka do konania pripustil.

Žalovaní 1/ a 2/ vo vyjadrení k odvolaniu navrhli napadnuté uznesenie podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správne potvrdiť. Uviedli, že predmetom konania vo veci samej je určenie neplatnosti zmluvy o postúpení práv a prevzatí záväzkov zo zmluvy o predaji majetku štátu z 08. 07. 1997 uzavretej medzi žalovanými 1/ a 2/ a právnym záujmom žalovaného 1/ v konaní je určenie, že zmluva o postúpení práv a prevzatí záväzkov je platným právnym úkonom. Odvolateľ vo svojom odvolaní niekoľkokrát poukazuje na neplatnosť zmluvy o postúpení práv a prevzatí záväzkov, a preto jeho záujem na výsledku konania je zjavne odlišný od záujmov žalovaného 1/, ktorého by údajne chcel v konaní podporovať a posilniť jeho postavenie v konaní. Možno preto dôvodne očakávať, že prípadné úkony odvolateľa ako vedľajšieho účastníka by v konaní odporovali úkonom žalovaného 1/. Poukázal na to, že žalovaný 1/ nadobudol vlastníctvo k majetku bývalého štátneho majetku M. uzavretej so S. za cenu podľa výsledkov verejnej súťaže. Objektívna nemožnosť vykonávať ďalšiu podnikateľskú činnosť poľnohospodárskeho charakteru, ktorá bola základným predmetom činnosti žalovaného 1/ z dôvodu neplatnosti nájomnej zmluvy uzavretej s B. viedla k založeniu novej spoločnosti - žalovaného 2/ bez účasti odvolateľa zakladateľskou zmluvou z 11. 06. 1997 s vopred určeným cieľom – zabezpečiť prostredníctvom tejto spoločnosti kontinuálnu poľnohospodársku výrobu na pôde patriacej B. a využívať na tieto účely sprivatizovaný majetok štátneho majetku M. Zmluva o postúpení práv a prevzatí záväzkov z pôvodnej zmluvy o predaji majetku štátu uzatvorenej 08. 07. 1997 medzi žalovanými 1/ a 2/, ktorou sa tento cieľ naplnil, bola uskutočnená zo súhlasom S. a majetkové záujmy žalovaného 1/ neboli touto zmluvou nijako poškodené. Žalovaný 2/ získal sprivatizovaný

majetok za presne rovnakých podmienok ako jeho zmluvný predchodca s tým, že žalovanému 1/ uhradil v plnej výške ním dovtedy vynaložené náklady na obstaranie majetku. Opätovne poukázal aj na skutočnosť, že návrh odvolateľa na vykonanie exekúcie bola voči žalovanému 1/ vedená exekúcia na základe exekučného titulu - notárskej zápisnice spísanej notárom, ktorá obsahuje vyhlásenie žalovaného 1/ zastúpeného žalobcom ako konateľom, v ktorej uznáva dlh žalovaného 1/ voči odvolateľovi ako oprávnenému v sume 2 890 000 Sk titulom nevyplatenej odmeny podľa mandátnej zmluvy uzatvorenej medzi žalovaným 1/ ako povinným a odvolateľom ako oprávneným. Exekúcia bola voči žalovanému 1/ právoplatne zastavená, pretože notárska zápisnica tvoriaca exekučný titul sa nestala vykonateľnou. Súd v uznesení o zastavení exekúcie poukázal na skutočnosť, že dlh odvolateľa bol uznaný jedným konateľom žalovaného 1/ J., čo nie je konaním spoločnosti navonok, ale týka sa jej obchodného vedenia, preto sa na takéto rozhodnutie vyžaduje súhlas väčšiny konateľov. J. ako konateľ žalovaného 1/ prekročil svoje konateľské oprávnenia. Zdôraznil tiež, že v deň keď J. notárskou zápisnicou uznal dlh žalovaného 1/ voči odvolateľovi, odvolateľ pred tou istou notárkou uznal v mene žalovaného 1/ dlh v rovnakej výške voči J. ďalšou notárskou zápisnicou. Podľa jeho názoru odvolateľ ako aj J. uznali predmetný dlh v rozpore so záujmami žalovaného 1/ a všetkých jeho spoločníkov a uprednostnili záujem spoločníka pred záujmami spoločnosti, z čoho vyplýva, že konali v zjavnom rozpore s § 135a ods. 1 Obchodného zákonníka. Žalovaní 1/ a 2/ sú presvedčení, že odvolateľ nemá záujem vstúpiť do konania na strane žalovaného 1/ s cieľom, aby ho v konaní podporil, čo je hlavným účelom a zmyslom vedľajšieho účasti, ktorý musí súd vždy zohľadňovať. Zmyslom právneho inštitútu vedľajšieho účastníka je v konkrétnom spore posilniť postavenie účastníka, na ktorého strane vedľajší účastník vystupuje za predpokladu, že vedľajší účastník má právny záujem na výsledku sporu. Uvedený inštitút neslúži len k ochrane záujmov tretích osôb, ale zároveň aj k ochrane záujmov hlavného účastníka konania. Z tohto dôvodu súd prvého stupňa správne dospel k záveru, že navrhovateľ nemá žiaden právny záujem na výsledku predmetného konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.), po preskúmaní napadnutého rozhodnutia v rozsahu podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 O. s. p. dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Z obsahu spisu vyplýva, že predmetom odvolacieho konania je návrh na vstup vedľajšieho účastníka do konania na strane žalovaného 1/.

Podľa § 93 ods. 1 O. s. p. ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

Do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účasti súd rozhodne len na návrh. (§ 93 ods. 3 O. s. p.)

Súd prvého stupňa v napadnutom uznesení správne skonštatoval, že vedľajší účastník môže vystupovať iba v sporovom konaní a predpokladom jeho účasti je existencia právneho záujmu na výsledku konania, teda, že jeho právne postavenie bude ovplyvnené výsledkom sporu. Otázkou, kedy pôjde o právny záujem tretej osoby je treba riešiť podľa hmotného práva.

V predmetnej veci odvolateľ odôvodnil svoj návrh na vstup do konania ako vedľajší účastník na strane žalovaného 1/ skutočnosťou, že v čase podania žaloby bol konateľom a spoločníkom žalovaného 1/ a v prípade, že súd žalobe o určenie neplatnosti zmluvy o postúpení práv a prevzatí záväzkov vyhovie, vráti sa majetok žalovanému 1/ a vyrovnávací podiel odvolateľa v tejto spoločnosti bude mať značne inú hodnotu. Z takto formulovaného dôvodu vyplýva, že odvolateľ má záujem na úspechu žalobcu v predmetnom konaní.

Odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom súdu prvého stupňa, že odvolateľ nepreukázal právny záujem na výsledku sporu v prospech žalovaného 1/, na strane ktorého chcel do konania ako vedľajší účastník pristúpiť. Hlavným účelom a zmyslom vedľajšieho účasti je pomoc vedľajšieho účastníka jednému z účastníkov konania za predpokladu, že vedľajší účastník má právny záujem na výsledku sporu. Procesnou podmienkou účasti vedľajšieho účastníka v občiansko-súdnom konaní je preto kvalifikovaný právny záujem na úspechu účastníka, ku ktorému sa pripojí. Je potrebné, aby sa jeho záujem na úspechu jedného z účastníkov sporu opieral o určité konkrétne právo, či právny vzťah k niektorému účastníkovi. Odvolateľ by vstupom do konania na strane žalovaného 1/ neposilnil ani nemal záujem posilniť postavenie žalovaného 1/ v konaní, skôr naopak. Z obsahu návrhu odvolateľa vyplýva, že výsledok sporu v neprospech žalovaného 1/ môže priaznivo ovplyvniť výšku jeho vyrovnacieho podielu. Je zrejmé, že odvolateľ má právny záujem na neúspechu žalovaného

1/, čo odporuje zmyslu postavenia vedľajšieho účastníka v konaní podľa citovaného ustanovenia § 93 ods. 1 O. s. p.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správne potvrdil.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave, 28. februára 2014

JUDr. Alena Priecelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Ingrid Habánová